

OBSAH

I. ÚVOD	5
I.1. Nástin problematiky	5
I.1.1. Význam životního prostředí	5
I.1.2. Péče o životní prostředí a socialistický stát	6
I.1.3. Životní prostředí jako součást komplexního ekonomického a sociálního rozvoje	7
I.1.4. Životní prostředí a státní správa	9
I.1.5. Právo na úseku životního prostředí	12
I.1.6. Výzkum práva a správy na úseku životního prostředí	13
I.2. Vymezení základních pojmů	13
II. PRÁVNÍ ÚPRAVA NA ÚSEKU PÉČE O ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	19
II.1. Přehled platného práva	19
II.1.1. Ústavní právo	19
II.1.2. Hospodářské právo	20
II.1.3. Občanské právo	22
II.1.4. Trestní právo	22
II.1.5. Mezinárodní právo	23
II.1.6. Správní právo	23
II.2. Resortní směrnice se zvláštním zřetelem na vodu a půdu	41
II.2.1. Úvod	41
II.2.2. Resortní směrnice v oblasti péče o vodu	42
II.2.3. Resortní směrnice v oblasti péče o zemědělský půdní fond	48
II.2.4. Resortní směrnice v oblasti péče o lesy a lesní půdní fond	57
II.3. Vládní usnesení se zvláštním zaměřením na vodu a půdu	63
II.3.1. Úvod	63
II.3.2. Vládní usnesení v oblasti péče o vodu	65
II.3.3. Vládní usnesení v oblasti péče o zemědělský a lesní půdní fond	71
II.3.4. Vládní usnesení v oblasti tvorby a ochrany přírodního prostředí	76
II.4. Význam právní úpravy pro činnost orgánů státní správy na úseku péče o životní prostředí	83
II.4.1. Vztah práva ke státní správě na úseku péče o životní prostředí	83
II.4.2. Ekologický charakter práva	86

II.4.3.	Resortní směrnice	92
II.4.4.	Vládní usnesení	95
II.4.5.	Realizace práva na úseku péče o životní prostředí orgány státní správy	96
II.5.	Možné směry dalšího vývoje právní úpravy	99
II.5.1.	Různé aspekty práva	99
II.5.2.	Komplexnost právní úpravy životního prostředí	100
II.5.3.	Princip prevence v právních normách upravující vztahy v životním prostředí	104
II.5.4.	Pravidelná a účinná kontrola	106
 III. PÉČE O ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V ČINNOSTI STÁTNÍ SPRÁVY		107
III.1.	Specifikace péče o životní prostředí z hlediska státní správy . . .	107
III.1.1.	Státní správa chrání životní prostředí	107
III.1.2.	Státní správa pečuje o životní prostředí	108
III.1.3.	Současný charakter státních správních činností v péči o životní prostředí	110
III.2.	Činnost preventivní	115
III.2.1.	Orientace státní správy na prevenci v péči o životní prostředí . .	115
III.2.2.	Význam práva pro preventivní činnost státní správy	116
III.2.3.	Význam ekonomiky a techniky pro preventivní péči o životní prostředí	119
III.2.4.	Význam informatiky a společensko-organizační činnosti pro preventivní činnost státní správy	122
III.3.	Činnost koordinační	125
III.3.1.	Obecné souvislosti koordinace ve státní správě	125
III.3.2.	Věcný aspekt koordinace při péči o životní prostředí	126
III.3.3.	Územní aspekt koordinace při péči o životní prostředí	128
III.3.4.	Prostředí zabezpečení koordinace	129
III.4.	Činnost kontrolní	133
III.4.1.	Úloha kontroly v řízení péče o životní prostředí	133
III.4.2.	Kontrolní systémy působící ve státní správě na úseku péče o životní prostředí	134
III.4.3.	Rozsah a charakter kontrolní činnosti na úseku péče o životní prostředí	136
III.5.	Činnost plánovací	141
III.5.1.	Význam plánování ve státní správě pro péči o životní prostředí .	141
III.5.2.	Postavení oblastního a územního plánování v péči o životní prostředí	143
III.5.3.	Péče o životní prostředí jako integrativní prvek v celostátním systému plánování	146

IV. ORGÁNY STÁTNÍ SPRÁVY ZABEZPEČUJÍCÍ PÉČI O ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	151
IV.1. Deskripce reálného systému státní správy na úseku péče o životní prostředí	151
IV.1.1. Základní charakteristika současného systému státní správy na úseku péče o životní prostředí	151
IV.1.2. Přehled současného stavu organizačně institucionálního uspořádání v péči o životní prostředí	155
IV.1.3. Interpretace tabulek	164
IV.2. Vazby ve vertikální linii centrum — území	171
IV.2.1. Obecné souvislosti vertikálních vazeb ve státní správě při zabezpečování péče o životní prostředí	171
IV.2.2. Vertikální vazby mezi centrální a územní státní správou	172
IV.2.3. Vertikální vazby mezi jednotlivými úrovněmi územní státní správy	177
IV.3. Vazby v horizontální linii na jednotlivých správních úrovních	179
IV.3.1. Obecné souvislosti horizontálních vazeb v péči o životní prostředí	179
IV.3.2. Vztahy mezi federální a republikovou státní správou	181
IV.3.3. Horizontální vztahy na úrovni federální státní správy	183
IV.3.4. Horizontální vztahy na úrovni republikové státní správy	183
IV.3.5. Horizontální vztahy na úrovni územní (místní) státní správy	185
IV.4. Možné způsoby účinnějšího organizačního uspořádání dělby práce v systému československé státní správy při zajišťování péče o životní prostředí	187
IV.4.1. Stručné zhodnocení současného stavu institucionálně organizačního zabezpečení péče o životní prostředí v systému státní správy	187
IV.4.2. Některá východiska pro institucionálně organizační uspořádání péče o životní prostředí v systému státní správy	189
IV.4.3. Konkrétní náměty možného řešení dělby práce v péči o některé vybrané složky životního prostředí	193
V. PŘÍLOHY	199
V.1. Výzkum právní a správní problematiky péče o životní prostředí	199
V.1.1. Přehled hlavních výzkumných prací za období 6. pětiletky	199
Státní plán základního výzkumu	201
Státní plán rozvoje vědy a techniky	203
Státní plán ekonomického výzkumu	208
V.1.2. Kritická analýza výsledků dosavadního výzkumu	212
Návrh právně politických zásad péče o životní prostředí	212
Legislativní a správní aspekty ekologické optimalizace využívání krajiny	214

V.2.	Přehled vybraných právních předpisů	215
V.3.	Přehled literatury	221
V.3.1.	K obecným problémům státní správy a řízení	221
V.3.2.	K otázkám péče o životní prostředí	222
VI.	SOUHRN	225
	Seznam použitých zkratek	241